

Bomærker og Gaardnumre i Hollænderbyen paa Amager.

Af Chr. Nicolaisen, Dragør.

Hollænderne paa Amager fik af Christiern d. 2. hele Amager og Saltholmen overdraget som fri arvelig Ejendom, hvormed de kunde skalte og valte, som de vilde. Men ved Kongens Fald snart efter blandede Adelen sig i Forholdet, og Rigsraadet kuldkastede det kongelige Privilegium. De hollandske Nybyggere, som antagelig var komne hertil 1521, »skulle fange pasbortt, saa att the theris halls, liif, gods frii moe drage her aff riiget till landtz eller vandtz«. De danske Bønder, der var flyttede fra Øen, skulde have Lov til at vende tilbage til deres Fæstegaarde igen. Imidlertid blev man enig om den Ordning, at Hollænderne fik udvist Byen Magleby søndre, Øens sydøstlige Hjørne (undtagen Dragør) samt hele Saltholmen. Iøvrigt skulde de dele Græsningsrettighederne paa Fælleden med de andre Byer. Over for disse maatte Hollænderne ogsaa senere (1541) gaa ind paa at dele Saltholmsrettighederne.

Byen Søndre Magleby, eller som Hollænderne kaldte den Grote Magleby, delte de 184 indvandrede Bønder og Søfolk, som de var Brødre til, i 24 Gaarde af nogenlunde lige Størrelse. Hver Gaard blev paa 16 Fjerdings eller Farende (4 Ottinger) Jord, et Skatteareal,

der svarede til omkring 40 Tdr. Land opdyrket Jord og et lige saa stort eller omtrent tilsvarende Areal af Eng- og Fælledandel til Græsning — foruden Saltholmsretten. Paa hver Gaard holdtes 20—30 Høveder og 5—10 Heste. Medens Gaard og Agerjord var Selveje, saa var Fælleden og Saltholmen fælles for hele Byen. Denne svarede en fast aarlig Skatteydelse i Penge til Kronen, og derpaa havde den kongelig Konfirmation, saa den Ting lod der sig ikke rokke ved i en rum Tid. Gaardmændene, der ogsaa drev Sidenæring som Søfart og Aalefiskeri, blev snart meget velhavende; og som Velstand giver Mod, saa blev de ogsaa mere frie og selvbevidste end andre Bønder. De følte sig som en privilegeret Klasse, som smaa Herremænd. Deres Enighed gjorde dem stærke. Og for at afsondre sig fra de andre, kaldte de sig »Kongens Amagere«. I deres Levemaade, Boliger og Paaklædning adskilte de sig fra den almindelige Bondestand. De danske Fæstere søgte i lange Tider forgæves at efterligne dem i Driftsmaader, Sæder og Skikke; Afstanden i økonomisk Henseende gjorde det vanskeligt for dem. Den Anseelse og Værdighed, som Hollænderne havde, kunde de forarmede Fæstere ikke naa. Nybyggerne dannede saaledes inden for deres egen By et ret stærkt afgrændset kommunistisk Samfund med dets eget Sprog, en egen Kommunal- og Retsordning og et særskilt Kirkeliv.

De 24 Gaarde opførtes — med Kirken som Midtpunkt — paa begge Sider af »Bygaden« mellem Gadekæret i Nord og Møllen i Syd i to tæt sammenbyggede Rækker. Der har aabenbart oprindeligt ligget 14 eller 15 Gaarde paa den østlige Side af Vejen og 9 eller 10 paa den vestlige Side; hverken Pest eller Ildsvaade har gennem Aarhundreder forrykket den tætte, sammenkrøbne Beliggenhed eller Rækkefølgen; man kunde næsten vandre fra Gaard til Gaard gennem hele Rækken uden at behøve at passere Gaden udenom.

Det er ikke Hensigten her at komme dybere ind paa Byens Livsforhold, der er udførligt behandlede i min Bog om Amager, men et Par enkelte Udtryk for dens orga-

niske Opværkst og Sammenhold, som ikke er blevne fuldt paaagtede fortjener at fremdrages. Dette er Gaardenes Bomærker og Byens Gaardnumre, der tildels synes at have fulgt Bostedet lige fra Hollændergaardenes Oprindelse. Mange af Bomærkerne bruges endnu den Dag i Dag i samme Form, som de sikkert har havt fra Begyndelsen af.

B o m æ r k e t eller Bostedets »Karemerche« synes at stamme fra ældgammel Tid. Det kan være opstaaet som en Slags Segltegn, hvortil knyttedes Forestillingen om lovlig og fredelig Besiddelsesret og følgelig Paataaleret for Bomærkets Indehaver, dersom Besiddelsesretten krænkedes. Her paa Amager synes de Bomærker, som Hollænderne har brugt — og bruger — førte med hertil fra deres tidligere Hjemland, eller dannede efter Ankomsten hertil. Sammenstillingen af Bostaverne viser et tydeligt Slægtskab med de fællesgermanske Runetegn. De ældste af Bomærkerne bestaar gerne af tre Stave: en lodret Stav og to Sidegrene, t. Ex. , eller tillige af en tredie Stav lagt tværs over Hovedstaven for at give mere Afvexling i Formen. Senere faar Bomærket her mere Lighed med de gamle hansiske Handelsmærker. Og den samme Skik, som vi finder anvendt af Hanseaterne: at anbringe Bomærket eller Handelsmærket paa Indehaverens Gravmæle, bruges ogsaa her.¹⁾

¹⁾ Hvor langt denne Skik rækker tilbage her i Norden, tør jeg ikke udtale nogen Mening om. At den hos Hanseaterne gaar langt tilbage, derom bærer følgende tilforladelige Oplysning Vidnesbyrd:

I 1904 fandt Hr. Postexpedient K a n n i k tæt udenfor Kirkedøren paa Hollænderbyens Kirkegaard en gammel, meget forslidt Gravsten, der viste sig at være et Gravmæle fra 1409, sikkert over en Hansekøbmand, som er afgaaet ved Døden paa Dragørrejsen. Under hans Navn: J o h a n n e s de B a r k e n findes hans Bomærke indridset paa et Skjold i Grundrelief, hvorover en Hjælm i Konturlinjer. Bomærket ser saaledes ud:

Ganske mærkeligt er det, at Mogens Nielsen, vistnok en Jyde, som var Foged paa Dragør i Midten af det 17. Aarh., benyttede et noget lignende Bomærke, nemlig dette: saa det kan næsten se ud, som han har fundet det paa Kirkegaarden efter Hansekøbmanden.

Det bliver bredere, mere fladtliggende, dysseagtigt, med flere Sidegrene og Kors. Tilsidst ender det i Bogstavformen ved en Sammendragning af Linjerne i Ejerens Navnebogstaver.

At Bomærkerne skiftede med Tiderne, ogsaa inden for de enkelte Ejendomme, haves der mange Exempler paa, men paa den anden Side ses det ogsaa, at flere af de ældste Bomærker har tilhørt Gaardene gennem flere Aarhundreder. Det er naturligvis nærmest ved en Families Uddøen, der indtræder Forandringer; det gamle Bomærke forsvinder, og den nye Ejer danner sig et nyt, som blot skal være saa simpelt som muligt og adskille sig fra alle de andre, der har vundet Hævd i Byen. Ved Udstykning og Deling af Gaardene hændte det, at Udflytteren tog det gamle Bomærke med sig, og at Ejeren af den gamle Bopæl maatte anskaffe sig et nyt Bomærke, der saa indrettedes efter Tidens Krav, Smag og Skik. I den nyere Tid har der næppe ligget noget fast Princip til Grund for Bostavernes Sammensætning. De ældre Forbilleder — Runestavene — synes helt tabt af Syne, og en mere sammensat og indviklet Form, der ganske vist ogsaa gav større Spillerum og Variation i Benyttelsen af den lige Streg, træder i Stedet, indtil den buede Linje maatte tages til Hjælp.

Om Bomærkets Anvendelse haves der ret talrige Spor, især fra den nyere Tid. Under Fællesbrugen af Jorderne var det nødvendigt at mærke, hvad man vilde have for sig selv. Hvor Markerne deltes, som her paa Amager, i en Mængde smaa Lodder, maatte Ejerne ofte anbringe deres Mærker paa Skælstenene for at finde dem. Kreaturer og Redskaber skulde brændemærkes, for at hver kunde finde sit. Ogsaa Svin, der sættes paa Olden i Kronens Skove, skulde være »indbrendt«. Heste og Kvæg brændtes paa Hov, Horn eller Klov. Man havde passende Brændjærn dertil, som maalte højst en Tomme i Stemplet. Disse opbevaredes i Reglen hos Bysmeden. Iøvrigt brugtes Bomærket til Stempling af Sølvtoj og an-

det Bohave, som kunde falde i fremmede Hænder. Paa Gravsten ristedes det sjældnere; maaske kun naar Slægten paa Gaarden uddøde, tog den sidste det med sig i Graven, eller naar han døde og blev begravet paa et fremmed Sted. — Endnu benytttes Bomærket paa næsten alle Gaarde i Hollænderbyen til Mærkning af Heste og Kreaturer, som føres over til Græsning paa Saltholmen. Man ser det ogsaa indskaaret i Grønsværet paa Strandfælden ved en Bunke opfisket Tang, Sand eller Grus for at vise den vedkommende Gaardmands Ejendomsret dertil, saa længe Bunken ligger uafhængt.

I de »danske« Byer paa Amager, hvor Gaardmændene jo tidligere var Fæstere, brugtes i Almindelighed ingen Bomærker, i hvert Fald er de forlængst forsvundne. Kun hos enkelte tilflyttede »Hollændere« er fundet Spor af dem. Man mærker her Kreaturerne med en Jærnplade, hængende i en Lænke om Halsen og mærket med Bynavnet paa den ene Side, Gaardens Nummer eller Ejerens Navnebogstaver paa den anden; hver By havde ikke saa mange Høveder, saa det var ikke saa vanskeligt at finde Rede paa dem. Det ses dog, at en enkelt Mand i Kastrup, nemlig Birkefoged Niels Pedersen (1677), der som Retsbetjent havde en Frigaard, førte sit Bomærke og brugte det som Signet sammen med sin Underskrift. Dette Mærke har en væsenlig anden Karakter end Hollændernes, hvad der forklares derved, at Manden formentlig var en Sjællænder. Mærket var saaledes:

Det maa antages at have sin Interesse, at alle — saa at sige alle endnu i Brug værende — Bomærker, inden de forsvinder, bliver opbevarede og samlede med Oplysning om, hvilke Gaarde de har hørt eller hører til. Man vil derfor i det følgende finde en Liste over Gaardene efter deres Numre med Anførsel af tidligere og senere Ejere, samt hvilke Bomærker der har været knyttede til de forskellige Gaarde.

Om Gaardnumrene, deres Opstaaen og Betydning maa dog først gøres Rede. De betød i Virkeligheden

en Art Matrikel for Byen. De opstod, kan man godt sige, ifølge Solretningen, begyndte fra Nord paa den østlige Side af Vejen og fortsatte fra Syd paa den vestlige Side — ligesom det forøvrigt er Tilfældet i alle de andre Landsbyer paa Amager. Disse gamle Numre taler deres stumme Sprog om de hollandske Indvandreres første Bebyggelse og Indretning af deres By, som begyndte ved den nuværende »Skriverens Gaard« (Nr. 1) og fortsatte omtrent til Møllestedet. Her laa, som sagt, 14 eller 15 Gaarde i den østlige, den højeste, Række, hvor baade Kirken og Skolen havde Plads. Paa Vestsiden fra den nuværende Edv. Gjertsens Gaard til Smedebakken ved Gadekæret har næppe mere end 9 eller 10 af de oprindelige 24 Gaarde ligget. Hvem de første Ejere var, vil for stedse blive en Hemmelighed. Bag Gaardene havde hver sin med Stendige lukkede Have: »de Tøyne« og Gaardtofterne, hvor efterhaanden Husmandssteder for Byens Haandværkere og Arbejdere rejste sig. Disse Steder hørte Gaardmændene til, og Beboerne deri maatte under ingen Omstændigheder nyde Byens Rettigheder.

Indtil Svenskekrigen synes Gaardtallet temmelig uberrørt af Folketilvæksten, skønt der allerede 1615 fandtes ikke mindre end 80 Gaardmænd, som svarede Told for udførte Heste. Gaardene maa da have været tæt befolkede, rimeligvis med baade 2den og 3die Fa'er paa Gaarden. Efter Krigen, da alle Gaarde var brændt, fandt en Del Udskiftning Sted. En Trediedel af Gaardene deltes hver i to Halvgaarde, og en Del af de andre formindskedes derefter ved Arvedeling mellem Ejerne. Denne Udskiftning medførte Forskydning i en Del af Gaardnumrene; der gjordes Plads i Rækken til de to Gaarde paa Dragør, og Gaardtallet forøgedes til 32. Da de to Gaarde, som laa paa Dragør, ejedes af Hollændere og havde den største Del af deres Jordtilliggende under Hollænderbyen, maatte de regnes med i Tallet og svare Skat til Byen, hvad dog ikke forhindrede, at Hollænderbyen stadig kun svarede Skat af de 24.

Paa de 32 Gaarde, som opstod efter Krigen, boede inden ret længe omkring 100 Familier eller selvstændige Erhververe. 1672 fandtes der 230 Ildsteder. Efter Matriklen af 1688 havde 99 Gaardmænd Andel i Gaardene, holdt hver især sine Heste og Køer og drev sin Del af Jorden. Denne laa for en væsenlig Del i Nabobyerne, hvor de driftige Hollændere havde erhvervet sig baade løse (øde) Jorder og Gaardparter, ja hele Gaarde, dels i Fæste, dels ved at forstrække de fattige danske Fæstere med Driftskapital. Ofte laa en Hollændergaards Jorder spredte i 30—40 Smaalodder eller smaa Skatteenheder paa halve, fjerdedels, ottendedels, ja ned til 64-dels Parter af en Fjerdings. — Gaardene var for Størstedelen dobbeltbyggede og husede, som sagt, i Almindelighed tre eller flere Generationer af Familien.¹⁾ Om de enkelte Gaardes Jordareal eller Hartkorn findes der ingen Oplysninger før omkring 1820, da der indtraadte en ny Rets- og Kommunalordning, og en Skattefordeling ejendomsvis søgtes indført. De var da i Almindelighed paa 7—9, enkelte paa 10—12 Tdr. Hartkorn; men nogle var allerede igen delte i to Halvgaarde, hvoraf den ene var udflyttet til Udmarkerne.

De gamle Gaardnumre bibeholdtes stadig, idet de forskellige Ejere inden for hvert Nummer opførtes under dette med en Brøkdels af Ejendommen efter Hovedlodden. Samtlige Ejere tog da Part derefter i de paa Gaardnumret hvilende Tynger, f. Ex. Kongerejser og offentlige Arbejder, men ogsaa i de tilfaldende Indtægter af Byens forskellige økonomiske »Interesser«, som Skovudvisning, Græsning paa Fælleden og Saltholmen osv. De senere oprettede 8 Gaarde blev nærmest en Udvidelse af Byen

¹⁾ Familien var grundet paa stærke Traditioner m. H. t. Giftermaal. Det var meget vanskeligt for fremmede, »udensogns« Mænd eller Kvinder at blive optaget i Familie kredsen, der i Sæder og Skikke værnedes om Byens Privilegier. Først da Schouten og Skriveren 1758 og 1760 giftede sig med danske Amageres Døttre, aabnedes Vejen til en friere Forbindelse mellem det danske og det hollandske Sogn.

paa Vestsiden og Nordenden udenfor den ældre Bydel. I det følgende skal gives en Fremstilling af Gaardene med deres Numre, Bomærker og seneste Ejere, saavidt disse kan følges fra omkring eller før Aar 1800, indtil Overgangen fra Gaardnumre til Matrikelnumre havde fundet Sted, 1844. Desværre findes der Intet om Ejertilknytning til de forskellige Gaarde fra tidligere Tid; de Retsbøger, Pantebøger osv., som Kommunen har havt, er under Brande, der har hjemsøgt Byen under Svenskekrigen og flere Gange senere, gaet tabt, og andre Optegnelser derom er det ikke lykkedes at finde.

De 32 Gaarde bestod indtil 1809, da en stor Ildebrand ødelagde de 23, saa at sige hele den ældste Del af Byen. En stor Udflytning var allerede da foregaaet blandt deres talrige Beboere til de danske Byer, hvor Hollænderne forlængst var begyndt at indrette sig, som det nu var deres Maade at leve paa, og hvor de efter Fæstetvangens Ophør havde spredt deres Kultur, saa de gav Tonen an baade i Livsførelse og Erhvervsdrift. Mange af Gaardene blev udflyttede efter Branden, og flere af dem blev delte, saa de dreves i forskellige Parter af forskellige Ejere. Men endnu omkring 1830 bestod de 32 Gaardnumre, fordelte paa 65 Ejere. Først efter den nye Matrikels Indførelse (1844) fandt en matrikulær Deling Sted, og en Del af Gaardene rykkede ud paa Fælleden efter dennes fuldstændige Udskiftning og Deling mellem Hartkornsejerne.

Som man vil have bemærket af det foranførte, laa de 32 Gaarde fra Begyndelsen i en fortsat Kreds fra Skrive-rens Gaard mod Syd til Møllen og derfra paa Vestsiden mod Nord, svingende rundt om Gadekæret. Kun Nr. 28 og 29 synes lagt paa Østsiden af Vejen.. Man vil herefter let kunne følge Beliggenheden efter de nedenauførte Numre med vedføjede Ejere og Matrikelanførsel.

Nr. 1. Ældre Bomærke: (Nu Matr. Nr. 28.)

Nyere Bomærke: (Matr. 25.)

Ejere: Gert Corneliusen Bacher (Schout 1780—97). Dirch Pittersen (1820; Hartk. 9—6—2¹). Gert Corneliusen Bacher (Skriver, senere Sognefoged) og Jan Dirchsen (1830). Delt i to Gaarde: Matr. Nr. 25, G. C. Bacher, senere Peter Isbrandtsen; Matr. Nr. 26, Zibrandt Jansen, Jan Wibrandtsen, Jan Cr. Wibrandt og Gert Dirchsen.

Nr. 2. Ældre Bomærke: (Matr. 29.)

Nyere Bomærke: (Matr. 24.)

Ejere: Zibrandt Albertsen (1790), Albert Zibrandtsen (1820; Hartk. 9—7—3). Udflyttet 1821, delt i to Gaarde og et Gaardsæde: Matr. Nr. 24, Alb. Zibrandtsen, senere Zibrandt Albertsen; Matr. Nr. 29, Svend Jansen Bacher, senere Jan Svendsen Bacher; Matr. Nr. 30, Jens Jensens Enke, senere Tønnes Petersen.

Nr. 3. To Halvgaarde. Nyere Bomærker:

 (Matr. 18.)

 (Matr. 11.)

Ejere: Jan Jansen Zibrandtsen og Crilles (eller Cornelis) Jansen Schøit (1800). Brændt 1809, udflyttet i to Gaarde: 1) Peder Hansen (Hk. 5—6—2), 2) Wibrandt Carlsen (Hk. 4—5—0). 1) Matr. Nr. 11, Tønnes Petersen, senere P. O. Bacher; 2) Matr. Nr. 18, Cornelius Corneliusen, senere Jan Zibr. Jansen.

Nr. 4. Bomærke: (Matr. 17.)

Ejere: Pitter Jacobsen (1793), Dirch Pittersen (1800). Brændt 1809, delt i to Gaarde mellem Jan Dirchsen, Med-ejer af Nr. 1 (1820; Hartk. 11—7—3) og Isbrandt Jansen. Derefter tre Gaarde: Matr. Nr. 17, Isbrandt Jansen, senere Jan Isbrandtsen; Matr. Nr. 28, Gert Jansen (Bo-

¹) Hartkornet angives kun i Tdr., Skpr. og Fjk.

mærke se Nr. 1), senere Theis Jansen; Matr. Nr. 37, Jan Jacobsen, nu H. Sørvin.

Nr. 5. Ældre Bomærke: (Matr. 16 a.)

Nyere Bomærke: (Matr. 23.)

Ejere: Cornelius Jansen Schøit og Crilles Jansen Schøit (1793), Dirch Corneliusen (Skriver 1803, senere Schout). Efter Branden 1809: Crilles Crillesen Backer (1820; Hartk. 12—4—0). Delt i to Gaarde: Matr. Nr. 16 a, Jacob Crillesen Backer, senere Crilles Dirchsen; Matr. Nr. 16 b og 23, G. C. Backer (Sognefoged), senere Crilles Jacobsen Backer.

Nr. 6. Bomærke: (Matr. 20 a.)

Ejere: Jacob Pittersen (Krohold 1793). Efter Branden 1809 udflyttet til Dragørvejen; derefter: Johan Glaser (1820; Hartk. 7 Tdr.), Willum Svendsen Buur og P. Svendsen (1830), samt Vognmand Ole Pedersen. Delt i Matr. Nr. 3, Jørgen P. Berg, senere Zibr. Jansen og Cr. Zibrandtsen, og Matr. Nr. 20 a, Svend Willumsen; Matr. Nr. 20 b, Hans Crillesen Schmidt.

Nr. 7. Bomærke: (Matr. 33.)

Ejere: Willum Willumsen Buur (1803). Efter Branden 1809 udflyttet til Ryvej, derefter Jan Willumsen Buur (1820; Hartk. 8—4—1), Willum Jansen Buur og Chr. Theisen Schmidt (1840). Matr. Nr. 33, Jan Willumsen Buur, senere Willum Jansen Buur, delt i to Gaarde mellem Albert Jansen (Ryvej) og Jan Willumsen (Fælleden).

Nr. 8 (ved Kirken). Bomærke: (Matr. 36.)

Ejere: Willum Pittersen Buur og Crilles Buur (1793). Efter Branden 1809 udflyttet til Ryvej, derefter Pitter Willumsen Buur (1820; Hartk. 10—3—0). Delt i to

Gaarde: Matr. Nr. 36, Pitter Crillesen Bacher, senere Willum Bacher; Matr. Nr. 50, Pitter Buurs Enke, senere Edv. Jørgensen, Ryvej.

Nr. 9 (Dragør). Bomærke: (Matr. 10.)

Ejere: Jan Jansen Timann (1720), Jan Jacobsen Huck (1751), Tønnes Jansen (1793), Cornelius Dirchsen Schøit (1845: Hartk. 3—3—0) og Pitter Jansen.

Nr. 10 (Dragør). Bomærke: (Matr. 9.)

Ejere: Jan Jacobsen Buur (1735), Jan Jacobsen Tønnesen (1766), Jan Jansen Huck (1774), Jan Jansen Tønnesen (1820), Jacob Theisen Schmidt (1845; Hartk. 6—2—3) og Lars Madsen.

Nr. 11 (Syd for Kirken). Bomærke: (Matr. 12 a.)

Ejere: Gjert Bacher og Jan Jansen Schmidt (ca. 1800), Gjert Gjertsen Bacher (1820; Hartk. 10—6—2) og R. Theisen (1830). Delt i tre Gaarde: Matr. Nr. 11 a, Hans Petersen, nu Edv. Gjertsen; Matr. Nr. 12 a, Albert Crillesen, senere Peter Albertsen, Jan Corneliusen, Peter Jansen; Matr. Nr. 13, Jens Hansen, senere Peter Jensen og Jan Petersen, Møllegade.

Nr. 12. Bomærke:

Ejere: Henrik Jacobsen (1780), Dirch Jansen Ulspil og Jan Tønnesen Huck (1800), Crilles Jansen og Crilles Zibrandtsen (1830; ca. 10 Tdr. Hk.). Delt mellem Zibrandt Crillesen og Dirch Dirchsen Brygger; nu Matr. Nr. 14, Carl Riiber.

Nr. 13. Bomærke: (Matr. 31.)

Ejere: Jan Tønnesen Huck (1780). Efter Branden 1809 delt mellem Jacob Jansen Raagaard (Hartk. 6—4—1) og Jan Jansen Schmidt (Hk. 4—6—2), derefter Jan Jacobsen Raagaard og Jens Hansen. Matr. Nr. 31, Crilles

Jansen Raagaard, senere Jan Gjertsen Raagaard; Matr. Nr. 30 a, Tønnes Petersen, senere P. O. Bacher.

Nr. 14. Bomærke. † (Matr. 12.)

Ejere: Hendrik Jacobsen (1803 og 1830), Crilles Wibrandtsen (1840; Hartk. 9—7—3). Delt mellem Jan Crillesen Wibrandt, senere Pitter Wibrandtsen, og Matr. Nr. 12, Hans Crillesen Schmidt.

Nr. 15. Bomærket gaet tabt.

Ejere: Gjert Theisen (ved Møllen) og Jan Theisen Schmidt (1803), Jan Jansen Schmidt (1830; ca. 5 Tdr. Hartk.). Derefter Vognmand Ole Pedersen (1845, 7 Tdr. Hk.). Matr. Nr. 6, tillagt »Marienlyst«, der ejedes af Proprietær Jørgen P. Berg.

Nr. 16. Bomærket gaet tabt.

Ejere: Tønnes Jansen Schøit (1793), Crilles Zibrandtsen (1830; Hartk. 7—3—2). Delt i to Gaarde: Matr. Nr. 4, Gjert Willumsen, senere Crilles Petersen, nu N. P. Fried; Matr. Nr. 6, Jan Crillesen, Jacob Pittersen, derefter Jan Corneliussen, nu Edv. Gjertsen.

Nr. 17. Bomærke: †

Ejere: Gjert Dirchsen Schøit (1793 og 1820; Hartk. 9—4—1), Dirch Dirchsen Brygger og Vognmand Ole Pedersen (1830). Matr. Nr. 15, Chr. Theisen Schmidt, nu Peter Jacobsen Bacher.

Nr. 18. Bomærke: H

Ejere: Bertel Jansen (Skipper, 1803 og 1820; Hartk. 9—4—1). Efter Branden 1809 udflyttet til Dragørvejen. Derefter Jacob Bertelsen (1840). Matr. Nr. 21, Dirch Pittersen, nu Peter Petersen.

Nr. 19. Ældre Bomærke: † (Matr. 46.)

Nyere Bomærke: ⚡ (Matr. 47.)

Ejere: Pitter Pittersen Thimand (1803). Efter Branden 1809 udflyttet til Kringelgade; derefter P. P. Thimand sammen med Crilles Corneliussen Backer (1830). Delt i to Gaarde: Matr. Nr. 46, Willum Svendsen, senere P. Svendsen Schmidt, Svend Petersen Schmidt, nu P. G. Raagaard; Matr. Nr. 47, Jan Petersen, Kringelgade.

Nr. 20. En Halvgaard. Bomærket gaet tabt.

Ejere: Jan Carlsen (Skomager og Kreaturhandler, † 1821). Efter Branden 1809 udflyttet til Sydenden; Ejere: Marcus Marcussen og Boje, samt Vognmand Ole Pedersen, der her samlede Hovedgaarden »Marienlyst (ca. 19 Tdr. Hartk.), derefter Jørgen P. Berg (Bergs Mølle). Senere delt i 4 eller 5 Gaarde. Hovedparcellen købt af Zi-brandt Jansen, derefter Sognefoged Crilles Zibrandtsen.

Nr. 21. Bomærke: X (Matr. 32.)

Ejere: Cornelius Tønnesen (1790). Efter Branden 1809 delt mellem Tønnes Corneliussen Brygger og Henrik Dirchsen Brygger (hver ca. 7 Tdr. Hk.). Udflyttet til Ryvej. Matr. Nr. 7, delvis tillagt »Lundegaard« og Jan Jansen, Dragør. Matr. Nr. 32, Pitter Crillesen; nu Niels Nielsen, Ryvej.

Nr. 22. En Halvgaard. Nyere Bomærke: P

Ejere: Svend Andersen Buur og Cornelius Tønnesen (1790) og Jan Jansen Raagaard (1820). Efter Branden 1809 udflyttet til Dragør Lund, derefter: Dirch Svendsen (1840; Hartk. 8—5—0), senere Gert Dirchsen; nu Peter Henr. Crillesen, »Lundegaard«.

Nr. 23. Nyere Bomærke: R (Matr. 22 a.)

Ejere: Jan Pittersen (1790), Jan Jacobsen (1820), Pitter Jansen (1830). Efter Branden 1809 delt i to Gaarde, udflyttede fra Vestre Bytoft til Nordre Dragørvej og Møllegade. Matr. Nr. 22 a, »Petersminde«, ejedes senere

af Peter Petersen; Matr. Nr. 22 b af Jacob Petersen ved Møllen.

Nr. 24. Ældre Bomærke: (Matr. 43.)

Nyere Bomærke: (Matr. 42.)

Ejere: Crilles Gjertsen Bacher (1793), Pitter Gjertsen Bacher og Theis Jensen Schmidt (1820; Hartk. 9—6—1). Delt i to Gaarde og to Parceller: Matr. Nr. 42, Albrecht Larsen, »Solsted«, senere Jan Jansen; Matr. Nr. 43, Crilles Crillesen Bacher, senere Henrik Crillesen, derefter Dirch Jansen, »Hollandsminde«. — Sognefoged G. C. Bacher og Jacob Theisen Schmidt, Dragør, tillagt Jordparter.

Nr. 25. Bomærke: (Matr. 41.)

Ejere: Cornelius Isbrandtsen Bacher (1793), Crilles Gjertsen Bacher (1830; Hartk. 10—5—1), Gjert Crillesen Bacher (1845), senere Sognefoged Jan Pittersen. Delt i to Gaarde: Matr. Nr. 41, Isbrandt Jansen, nu N. P. Christensen; den anden H. C. Ohlsen, nu Ole Jacobsen.

Nr. 26. Bomærke: (Matr. 35.)

Gaarden bygget 1783 (Krohold). Ejere: Willum Willumsen jr. (1820; Hartk. 9—3—3) og Ole Pedersen $\frac{1}{4}$ (1830). Delt i tre Gaarde: Matr. Nr. 33, Jan Willumsen Buur, senere Willum Jansen Buur, nu Albert Jansen, Ryvej; Matr. Nr. 34, Jan Jacobsen Raagaard, senere Jacob Petersen Hansen, Peter Jacobsen, Ryvej (brændt 1910); Matr. Nr. 35, Willum Pittersen Buur, senere delt mellem Jacob Willumsen og Jan Willumsen og delvis udflyttet til Ryvej, nu Jacob Willumsens Enke og Gartner Wildt.

Nr. 27. Bomærke: (Matr. 40.)

Ejere: Gjert Gjertsen Bacher jr. (1803), Jacob Jacobsen (1830; Hartk. 8—6—0). Matr. Nr. 40, Gert Jacobsen. Fraskilt en mindre Gaard til Gert Jansen Schmidt, senere Anders Nielsen, Landevejen.

Nr. 28. Bomærke: (Matr. 27.)

Ejere: Jacob Tønnesen Huck (1820; Hartk. 9—7—1) samt Vognmand Ole Pedersen en Halvgaard. Delt i tre Gaarde: Matr. Nr. 5 a, Hans Crillesen Schmidt, nu C. C. Zibrandtzen; Matr. Nr. 27 a, Tønnes Jacobsen, nu Jan Adriansen; Matr. Nr. 27 b, Adrian Pittersen, nu Bertel Riiber.

Nr. 29. Bomærke: (Matr. 26.)

Ejere: Wibrandt Jansen, (1793), Isbrandt Tønnesen Bacher (1820; Hartk. 12—4—1), Jan Wibrandtzen sen. og Ole Pedersen (1830). Delt i tre Gaarde: Matr. Nr. 26, Zi-brandt Jansen, senere Jan Wibrandtzen jr. og Jan Crillesen Wibrandt; Matr. Nr. 39, Vognmand Ole Pedersen, senere Jørg. P. Berg; en Del af Jorden tillagt Gd. Nr. 1.

Nr. 30. Bomærke: (Matr. 19 a.)

Ejere: Tønnes Tønnesen Bacher og Isbrandt Jansen Korremager (1793 og 1820; Hartk. 9—7—3). Udflyttet til Dragør af Skipper Pitter Albertsen Riiber og senere solgt til Skibsrheder H. N. Jeppesen. Jorden delvis tillagt Gd. Nr. 24, Crilles Crillesen Bacher.

Nr. 31. En Halvgaard. Bomærket gaet tabt.

Ejere: Dirch Crillesen Brygger (1793), Jan Jacobsen (1820; Hartk. 4—3—3). Efter Branden 1821 delt mellem Gd. Nr. 1 og Henrik Bryggers Enke, der formentlig fik Matr. Nr. 44, senere Jens Hansen, nu Carl Adolfsen.

Nr. 32. En Halvgaard. Bomærket gaet tabt.

Ejere: Jan Jansen Korremager (Krohold 1791), Theis Jensen Schmidt (1820; Hartk. 4—7—3), senere Isbrandt Jansen Korremager og Corn. Tønnesens Arvinger (1830), derefter Christian Theisen Schmidt og en Kromand: Ivar Andersen Skovhus, senere Tømrer F. Madsen, samt N. Chr. Heller.